

Pericopa VaYigaş - De ce se cuvine ca Mesia (Maşiah) să vină din seminția lui Iuda (Iehuda) [anul 5784]

După cum se știe, Mesia va veni din urmașii regelui David (atât la evrei cât și la creștini). De ce oare el va veni din seminția lui Iuda? Povestea lui ne va da răspunsul la această întrebare.

Noi învățăm pentru prima oară despre caracterul lui Iuda prin intermediul lui Iosef. Iuda, ca și frații lui, îl ura pe Iosef. Toraua ne prezintă profunzimea urii fraților față de Iosef, care ajunge la apogeu odată cu uneltirea lor împotriva lui Iosef pentru a-l omorî. Ruben a reușit să amâne complotul lor, dar nu să-l scoată din minți. Spre deosebire, Iuda a reușit să-i convingă să acționeze pe o altă cale: „Iuda le-a spus fraților săi: Care este câștigul dacă îl vom omorî pe fratele nostru și-i vom acoperi sângele? Haideti să-l vindem ismaeliților, dar mâna noastră să nu se ridice asupra lui, căci este fratele nostru, carnea noastră. Și frații săi l-au ascultat. [Niște] negustori midianiți au trecut pe acolo; l-au scos și l-au ridicat pe Iosef din groapă și l-au vândut pe Iosef ismaeliților pentru douăzeci de arginți; și ei l-au adus pe Iosef în Egipt”. (Geneza 37:26-28).

Iuda nu a susținut omorârea lui Iosef, dar nu avea mustrări de conștiință în legătură cu vinderea lui la sclavie cumplită, în cel mai bun caz, și cu atât mai mult în legătură cu profitul pe care-l aveau de la această vânzare. Acest fapt groaznic față de Iosef a șters orice sentiment de frăție pe care îl mai putea avea.

După vânzarea lui Iosef, viața lui Iuda s-a prăvălit din ce în ce mai jos. În primul rând, el a pierdut stima pe care frații lui o aveau față de el. După aceea s-a căsătorit cu o canaanită, un fel de căsătorie pe care Avraham o detesta. După aceea cei doi fii ai lui au murit unul după altul, iar el a refuzat să o dea pe Tamar, văduva unuia dintre ei celui de al treilea frate după obiceiul numit *yibum* יבום. După ce soția i-a murit el s-a culcat cu Tamar, nora lui, în timp ce ea s-a deghizat în prostituată și a rămas gravidă. După trei luni, când s-a aflat de sarcina ei și vecinii au învinuit-o de prostituție, Iuda a poruncit să fie condamnată la moarte, fără să știe că sarcina ei este și a lui.

Viața lui Iuda s-a deteriorat. Nu numai că el și-a vândut fratele pentru sclavie, ci a pierdut aproape tot ce avea bun și important în viață. De aici ne întoarcem la întrebarea de la început. Din ce punct de vedere Iuda este potrivit să fie patriarhul lui Mesia? Răspunsul se află în momentul în care Iuda a primit hotărârea care-i va schimba viața.

Când Tamar a fost scoasă la rug, ea i-a trimis lui Iuda zălogul pe care el îi lăsase și așa i-a dovedit că el este responsabilul pentru sarcina ei. Ea a făcut acest lucru pe o cale extrem de corectă; ea nu a anunțat în public

despre ce i-a făcut Iuda, ci l-a lăsat să tacă chiar și cu prețul vieții ei.

Iuda s-a pomenit fiind în fața unei decizii uriașe – să recunoască sau nu paternitatea. Hotărâre este extrem de grea, fiindcă este clar că el va fi defăimat în momentul în care se va afla că a produs-o cu o curvă. Ne putem închipui rușinea de care va avea parte când se va afla că a lăsat-o însărcinată pe nora lui, care îl sedusese prefăcându-se că este o prostituată. Acuma viața lui a ajuns la fundul gropii.

Luând în considerare trecutul său, hotărârea trebuia să fie ușoară – să o lase pe Tamar să ardă. El era deja obișnuit să se debaraseze de rudenii, cum făcuse în cazul lui Iosef. În locul acesteia, Iuda a luat cea mai grea decizie din viața lui spunând „Are dreptate (mai multă decât mine)” (Geneza 38:26). El a recunoscut, a salvat-o pe Tamar de la rug și și-a acceptat umilirea.

În pericopa noastră promisiunea lui Iuda devine o provocare. Iosef plănuise un vicleșug cu deținerea lui Benjamin în Egipt; oare Iuda o să-și sacrifice libertatea pentru cea a lui Benjamin? Decizia pentru Iuda era îngreunată și din cauza asemănării între Benjamin și Iosef, amândoi fiind fii lui Rahel. El era fiul iubit de Iacov.

Însă Iuda s-a contrazis cu Iosef, încercând să-și sacrifice libertatea pentru Benjamin. După aceea Iosef nu s-a mai putut reține și a dezvăluit fraților săi adevărata sa identitate. Frații s-au împăcat și familia a coborât în Egipt să fie în grija lui Iosef în anii de foamete. În Egipt s-au înmulțit, au devenit poporul evreu, aleșii lui Dumnezeu și la sfârșit s-au eliberat.

Acțiunile lui Iuda au contribuit la consolidarea poporului evreu. Schimbarea care s-a produs în firea lui a influențat nu numai soarta lui Tamar și Benjamin, ci mult mai mult decât atât. În faptele lui găsim răspuns la două întrebări puse de la începutul omenirii.

Prima chestiune se referă la întrebarea pusă de Dumnezeu lui Adam: „Ai mâncat oare din pomul din care ți poruncisem să nu mănânci?” (Geneza 3:11). Cu toate că Adam a recunoscut că a mâncat, el a învinovățit-o pe Hava și l-a amestecat și pe Dumnezeu: „Femeia pe care mi-ai dat-o cu mine – ea mi-a dat din pom și am mâncat” (Geneza 3:12). Atunci Domnul a întrebat-o pe Hava, iar ea a răspuns ca și Adam învinovățind șarpele. Se pune întrebarea de ce oare Dumnezeu le-a pus aceste întrebări? El doar știa că ei mâncaseră. Domnul i-a întrebat ca să-i încurajeze ca ei să recunoască și să facă *tesuva* תשובה (căință). Unde cei doi au eșuat, Iuda a reușit.

A doua întrebare vine de la dialogul dintre Dumnezeu și Cain, după ce acesta l-a ucis pe Abel, Domnul l-a întrebat: „Unde este Abel, fratele tău?” (Geneza 4:9), răspunsul lui oribil a fost „Sunt eu oare păzitorul fratelui meu?”. Dumnezeu îi răspunde: „Ce-ai făcut? Glasul sângelui fratelui tău strigă către Mine din pământ” (Geneza 4:10). Din nou, Domnul nu avea nevoie să-i pună lui Cain această întrebare, însă El a vrut ca Cain să recunoască ce făcuse și să se căiască (*tesuva*).

Cartea Genezei se preocupă mult de conflicte între frați, în ciuda atenționării Domnului de la începutul cărții. Patriarhii au avut adeseori relații problematice între frați. Chiar și vânzarea lui Iosef a fost o chestie de familie: Ismael și Median sunt unchi de rangul doi a lui Iosef. Și relațiile între Er și Onan, fii lui Iuda, nu erau prea bune. Onan a refuzat să-i nască un copil pe numele fratelui său prin văduva Tamar.

Iuda este cel care a pus capăt acestei dinamici familiare. Prin salvarea lui Benjamin, punându-și în pericol viața, el a dovedit clar că frați se păzesc unul pe altul. Data următoare când frați apar pe scena istoriei biblice este când Dumnezeu îl alege pe Moșe să-i scoată pe evrei din Egipt și pe Aaron, fratele său mai mare să-l ajute. Aceasta, în ciuda faptului că Aaron avea toate argumentele fie invidios față de fratele său. Cei doi frați au acționat într-o armonie perfectă în spiritul impus de Iuda familiei lui Iacov și poporului evreu, cuvintele pe care el le folosește vorbind despre Benjamin: „Căci slujitorul tău și-a luat răspunderea pentru tânăr” (Geneza 44:32). Aceeași expresie este folosită de înțelepți în Talmud în dictonul „Tot Israelul sunt responsabili unul pentru celălalt” כל ישראל ערבים זה לזה.

Probabil cel mai important aspect a faptelor lui Iuda este căința pe care el o face. Patriarhii sunt descriși de obicei ca oameni perfecți, *ṭadikim*. Însă Iuda a făcut una din cele mai grave păcate prin vânzarea lui Iosef. Drumul lui spre

căință a început odată cu decizia lui de a-și asuma responsabilitatea în cazul lui Tamar și a ajuns la vârf când a propus să se schimbe cu Beniamin ca ostatic al egiptenilor. Iuda nu mai este aceeași persoană care era când l-a vândut pe Iosef. Acuma el este cu mult mai bun. Dumnezeu a vrut să le dea și lui Adam și Cain o posibilitate să se pocăiască. Însă cine ne-a arătat cum trebuia să o facă este Iuda.

Aceste întrebări pe care le-a pus Dumnezeu lui Adam și Cain s-au petrecut cu douăzeci de generații înaintea lui Avraham. Acest lucru ne spune că asumarea responsabilității este o obligație nu numai pe umerii evreilor, ci a întregii omeniri. Cu toate că aici povestea este despre Iuda în context evreiesc, acest lucru este valabil tuturor oamenilor.

Faptele lui Iuda îl cruță pe Adam de păcatele lui și din pricina lor a fost alungată omenirea din Grădina Eden (rai). De asemenea ele îl cruță pe Cain de păcatele lui care erau un model la certuri între frați. De aceea Iuda este vrednic să fie părintele lui Mesia. Aici se ascunde un mesaj de speranță strălucitoare. Dumnezeu nu ne cere să fim perfecți. De fapt, ca și Iuda noi putem fi departe de perfecțiune. Însă Domnul dorește ca noi să fim responsabili pentru faptele noastre, să avem grijă de frații și surorile noastre, iar când greșim, să facem *teşuva* și să ne străduim să fim mai buni. [Povestea lui Iuda ne învață nu numai că Domnul ne lasă să facem *teşuva*, ci că prin această acțiune până și cei mai răi pot să grăbească venirea Mântuitorului.](#)